

10 let výročí konference Šumava na rozcestí , Šumava Net.cz

Sekce krajinářské architektury - IFLA ČR
Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu
ve spolupráci s mikroregiony Šumava - západ a Horní Vltava - Boubínsko
pořádají konferenci

ŠUMAVA NA ROZCESTÍ

10. - 11. září 2009   Železná Ruda - Špičák, hotel Horizont

pod záštitou radního Plzeňského kraje pro oblast životního prostředí Ing. Petra Smutného

Konference o budoucnosti Šumavy je pořádána jako součást veřejné diskuze ke Strategii udržitelného rozvoje ČR. Dlouhodobě palčivá témata dalšího směřování největšího chráněného území České republiky zajímají nejen místní obyvatele a návštěvníky, ale celou řadu odborníků z různých oblastí. Proto i výběr lektorů sleduje širokou problematiku lesních společenstev, bezlesí i obyvatel a návštěvníků. Záměrem je pomoci optimalizovat ochranu a zachování stávajících hodnot pro budoucí generace, vycházející z erudovaného poznání širších interakcí, zpětných vazeb a globálních souvislostí ČR, Evropy a naší „křehké“ Země.

čtvrtek 10. 9. 2009 - kongresový sál hotelu Horizont

10:00 Zahájení: radní Plzeňského kraje pro oblast životního prostředí a byv. senátor Ing. Petr Smutný

I. Blok přednášek

- 10:10 – 10:30 Veřejný statek NP a CHKO Šumava a trvale udržitelný vývoj
Ing. Petr Smutný
- 10:30 – 10:50 Fenomen Šumava - požadavky a potřeby z hlediska Politiky územního rozvoje ČR
Ing. arch. Milan Körner, CSc.
- 10:50 – 11:10 Šumava v územně plánovací dokumentaci
RNDr. Václav Tremel
- 11:10 – 11:30 Celistvost a rozmanitost Šumavy
Prof. RNDr. Jan Jeník, CSc.
- 11:30 – 11:50 Stav, vývoj a management lesních ekosystémů v průběhu existence NP Šumava
Prof. RNDr. Stanislav Vacek, Dr.Sc.
- 11:50 – 13.40 Přestávka na oběd
- 13.40 – 14.00 V čem se střetávají lesnictví s environmentalismem
Ing. Vladimír Krečmer, CSc.
- 14.00 – 14.20 Krajinný ráz a proměny Šumavy
Doc. Ing. Alena Salašová, PhD.
- 14.20 – 14.40 Šumavské louky a jejich historie
RNDr. Denisa Blažková, CSc.
- 14.40 – 15.00 Bohatství květeny Šumavy
Ing. Milan Štech, PhD.
- 15.00 – 15.40 Coffee break
- 15.40 – 16.00 Zachraňme Šumavu
RNDr. Jan Zahradník
- 16.00 – 16.20 Kéž by to na Šumavě bylo tak jednoduché
Ing. arch. Martin Řiha
- 16:20 – 17:00 Diskuze

pátek 11. 9. 2009 - kongresový sál hotelu Horizont

II. Blok přednášek

- 9:00 – 9:20 Krajina české Šumavy spěje k záchraně či pohřbívání?
Ing. Pavel Valtr, aut.arch.
- 9:20 – 9:40 Cestovní ruch a Šumava
Jiří Hůlka
- 9:40 -10:00 Dopravní systémy a Šumava
Ing. Jiří Zenkl
- 10:00 – 10:40 Coffee break
- 10:40 – 11:00 Příroda živá nebo konzervovaná
Ing. Samuel Burián
- 11:00 – 11:20 Šumava, obyvatelé a návštěvníci
Bc. Antonín Schubert
- 11:20 – 11:40 Lidé a obce na Šumavě
Ing. Zdeňka Lelková
- 11:40 – 13:00 Přestávka na oběd
- 13:00 – 14:00 Diskuze, závěry konference

▶▶▶ **Přihláška na konferenci** (formát doc - MS Word)

Kontakt a další informace:

Ing.,aut.Arch. Pavel Valtr - UrbioProjekt Plzeň, ateliér urbanismu, architektury a ekologie, 301 00 Plzeň, Bělohorská 3
tel.: 377 227 068, 377 227 057, 606 616 400
e-mail: valtr.p@volny.cz
www.urbioprojekt-valtr.cz

Smysl konference Šumava na rozcestí: budoucnost Šumavy

Konference o budoucnosti Šumavy je pořádána jako součást veřejné diskuze ke Strategii udržitelného rozvoje ČR. Dlouhodobě palčivá témata dalšího směřování největšího chráněného území České republiky zajímají nejen místní obyvatelé a návštěvníky, ale celou řadu odborníků z různých oblastí. Proto i výběr lektorů sleduje širokou problematiku lesních společenstev, bezlesí i obyvatel a návštěvníků. Záměrem je pomoci optimalizovat ochranu a zachování stávajících hodnot pro budoucí generace, vycházející z erudovaného poznání širších interakcí, zpětných vazeb a globálních souvislostí ČR, Evropy a naší „křehké“ Země.

Konference je tedy příspěvkem k veřejné diskuzi při aktualizaci dokumentu Strategie udržitelného rozvoje ČR (údajně na www.mzp.cz/sur), jež v listopadu 2009 má být schvalována ve vládě ČR, kde jsou specifikovány

možné hrozby: environmentální, ekonomické, sociální
prioritní osy: populace, člověk, zdraví
rozvoj území
krajina, ekosystémy a biologická rozmanitost
stabilní a bezpečná společnost.

Konference navazuje na akce pořádané v době našeho předsednictví v EU v oblasti životního prostředí, tj.

- na konferenci o přírodních a přírodě blízkých oblastech - Wilderness in Europe (ty činí cca 1 % Evropy, environmentálními protagonisty v ČR jsou s oblibou označovány jako „divočina“)
- na konferenci Evropské platformy pro výzkum biodiverzity (pořádaném Botanickým ústavem AV ČR)
- na konferenci SEA/EIA
- na 17. zasedání OSN pro udržitelný rozvoj (CSD-17).

Ochrana biologické rozmanitosti je klíčovou prioritou EU.

Mezinárodní den pro biologickou rozmanitost je 22. května.

Základním tématem konference je budoucí model národního parku Šumava. Proto klíčová slova konference jsou **biodiverzita, divočina, ekostabilita, konsensus, přístupnost.** Pro současnou filozofii Správy je klíčové druhé slovo, pro ostatní „zbytek světa“ další čtyři slova.

Uvažovaná restituce přírody na Šumavě by měla být úměrná jak podmínkám zchovalosti zdejší přírody, tak žádoucímu výchovnému využívání (nejsme ani Skandinávie, Alpy, Balkán či některé východní země). Šíře „přírodní“ problematiky je velmi rozsáhlá a jakýkoliv, z jednoho pohledu „ušlechtilý“ záměr by neměl být nadiktován. Při „divokém“ prosazování totálního „zpřírodnění“ Šumavy hrozí, že s vaničkou bude vylito i dítě, resp. že budeme ochuzeni o velkou genetickou bohatost, zachovanou byť lidským extenzivním obhospodařováním (viz přehled chráněných ohrožených druhů rostlin, vázaných většinou na bezlesí). Zatím je snad nevědomky, totalitně prosazován monokulturní nestabilní nepůvodní smrkový (vegetačně a úživně „pouštní“) porost,

který „neasistovanými“ přírodními procesy vytvoří ve středohorách střední Evropy jedinečnou „divočinu“ až na 80 % národního parku. Skutečná přírodní klimaxová „divočina“, by mohla vzniknout až za 3 - 5 století. Ta by měla být genetickou bankou, avšak extrémně zranitelnou vůči dopadům životního prostředí, vč. změn klimatu (zejména pak smrkové porosty jsou výhledově bezprostředně existenčně ohrožené klimatickým oteplováním). Záměrem konference je formulovat věci jaké jsou, ne megalomansky idealizující prosazování totální bezzásahovosti na většině území NP Šumavy.

Strategie ochrany, příp. dlouhodobé obnovy „divočiny“ musí být založena na odvětvovém a občanském konsensu. Protagonisté, prosazující obnovu přírodních vazeb, nevidí řadu širších a zpětných vazeb, např. že zde chybí pratur, udržující bezlesí (ale přejí si návrat velkých predátorů, tj. medvěda, vlka a rysa), přitom však dochází ke ztrátě vstřícné komunikace a aktivní spolupráce s konkrétním „občanským světem“.

Současný ministr životního prostředí doc. Ladislav Miko ke svému působení v úřadě prohlásil: „Rád bych, aby se mnohdy emotivní a vyhocená debata vrátila na věcnou úroveň. Na rozhodování o životním prostředí by se měla v max. možné míře podílet veřejnost.“ **Toto však nemůže dobře fungovat v nerovnoprávném postavení Správy a místních obyvatel.**

Téma Šumava - je srdeční záležitostí velké části obyvatel ČR.
Téma Šumava - je citlivé a zpolitizované téma.

Konference má tedy tedy nelehkou úlohu, popřejme ji však hodně zdaru.

Poznámka

Pracovníci AOPK pouze "tajně" objednávali sborník z konference, která zřejmě šla proti prosazované doktríně bezzásahovosti .

Konferenci byl přítomen i hlavní prosazovatel co nejrozsáhlejší a nejrychlejší bezzásahovosti na Šumavě P Hubený (v NP a CHKO). který byl pro tyto aktivity bez výběru jmenován ředitelem NPŠ v r. 2014 ministrem R. Brabcem.

Závěry konference

Účastníci konference „Šumava na rozcestí“ , pořádané ve dnech 10 - 11. 9. 2009 v Železné Rudě, se usnesli na následujících požadavcích na management NP a CHKO Šumava, jež vyplynuly z diskuze o budoucnosti Šumavy, ve vazbě na schvalování aktualizace dokumentu Strategie udržitelného rozvoje České republiky (prioritní osa krajina, ekosystémy a biologická rozmanitost) v listopadu ve vládě:

1) Zajišťovat trvale udržitelný vývoj NP a CHKO, k čemuž je nutno vycházet:

- z dlouhodobého pohledu do budoucnosti a zodpovědnosti k následujícím generacím, tj. vize nejen do konce volebního období
- z dlouhodobého pohledu zpět (dlouhé „paměti krajiny“)
- z široké interakce a zpětných vazeb nejen vlastní bioty a abiotických podmínek, ale i obyvatelstva a návštěvníků (zatím převládají úzce oborové zájmy některých specialistů - „naturistů“), nutné respektovat 3 pilíře udržitelnosti přijaté EU
- nejen z místních podmínek, ale i poznání a pochopení celosvětových vazeb, globálních podmínek, nutné koexistence a vývojové dynamiky.

2) Zajišťovat plnění závazných dokumentů EU:

- Směrnice č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, např. monitoring a management chráněných ohrožených druhů a jejich biotopů (zejména bezlesí)
- Úmluva o biologické rozmanitosti (CBD)
- Evropská úmluva o krajině, tj. chránit významné krajinné hodnoty.

3) Řešit nové problémy koncepce ochrany hodnot NP a CHKO:

- přehodnotit hranice a velikost NP (velikost : bezzásahovosti ve vazbě na II. kategorii NP dle IUCN, vazba na NP Bayerische Wald, vyjmout obytná území sídel)
- pokud pouhé jediné kriterium bezzásahovosti je rozhodující pro zařazení do kategorie NP, je nutné projednat s IUCN nezbytná přidružená kritéria (neboť přirozeně obnovenou smrkovou monokulturu nepůvodní provenience, ochuzenou o přirozené doplňkové dřeviny, nelze považovat za biotop hodný ochrany v této kategorii)
- deklarovat závazný **podíl bezzásahovosti**, řešit jejich vazbu na kontaktní a blízké diferencovaně udržované plochy (např. vzhledem k jejich ohrožení kůrovcem aj.)
- nově řešit zonaci ve vazbě na bezzásahovost (bezzásahovost pouze v I. zóně)
- zajistit zachování potřebného podílu bezlesí (nelesní ekosystémy) ve vazbě na zachování biologické diverzity
- sledovat funkčnost CHOPAV Šumava (k omezení povodňových situací jsou nutná jak relativně přirozená skladba lesů, tak trvalé travní porosty)
- sledovat zásadní změny přírodních procesů v NP a CHKO a jejich vliv na region
- **zpracovat časový model dlouhodobého „managementu“ (zejména bezzásahového území, ale i diferencované péče ke stabilizaci horského lesa přirozenými druhy, odpovídajícími jejich ekologické valenci) a předložit ho k veřejné diskuzi, neboť se jedná o veřejný statek** (třeba vycházet jak z matematické logiky, tak biologické dynamiky, ale i vůle obyvatel)

4) Řešit základní strategii NP a CHKO:

- v Politice územního rozvoje ČR, Zásadách územního rozvoje krajů a ÚPD obcí:
  - pro specifickou oblast Šumava SOB 1 zpracovat územní studii řešící současnou problematiku, do specifické oblasti SON2 Podhůří Šumavy začlenit Běšiny a Strážov, do rozvojové osy OR4 Plzeň - Klatovy - Deggendorf začlenit Dešenice a Železnou Rudu
  - řešit problematiku intravilánů (NP chce zahrady u RD vymezovat jako „extravilán“), třeba individuálně řešit problematiku lokalit někdejší zástavby v obcích, urbanisticko-architektonické regulativy výstavby a zabezpečení veřejného zájmu a trvalé udržitelnosti vývoje
- nově zpracovat a schválit Plán péče NP a CHKO (dosud neschválen)
- základní proměnu NP - velikost NP ve vazbě na podíl bezzásahovosti a podíl bezlesí schválit zákonem o NP (NP Šumava byl zřízen usnesením vlády ČR)
- vycházet ze zonace zemědělské výroby (A,B,C,D) v CHKO (a NP) Šumava z r. 1977 zpracovanou Správou (pod vedením Ing. Skalníka)

5) Řešit strategii socioekonomické udržitelnosti NP a CHKO:

- konkrétní péče o přírodu Šumavy, turismus a cestovní ruch, drobné řemeslné podnikání - obživa místních obyvatel

- umožňovat aby Šumava byla školou přírodních procesů a vazeb a školou výchovy k pochopení principů a zákonitostí a odpovědného vztahu k přírodě
- rovnoprávné postavení obcí ku Správě
- demografická stabilizace
- majetkové problémy (vč. nelesních ploch ve Správě NP)

6) Řešit přístupnost území NP a pravidla soužití s místními obyvateli:

- specifikovat uplatnění hraničního režimu Schengenské dohody ve vazbě na SRN a Rakousko (zatím jednostranné omezování naší Správou, v současnosti po 40 letech otevřeno 3 přechody)
- umožňovat, aby NP Šumava / Böhmerwald byl místem setkávání české a německé kultury (v minulosti to bývaly i hraniční vrcholy, např. Trojmezský, Roklan, Luzný, Svaroh, Jezerní hora, jež u nás či od nás jsou nepřístupné)
- zajistit průvodcovské služby (rangers x strážci)
- vytvořit rovnoprávná pravidla soužití s místními obyvateli.

Následující vývoj

- **masivně byla zneužita mediální fabulační propaganda prosazující bezzásahovou výrobu "divočiny"**
- **nebyla připuštěna oponentura a není prováděno vyhodnocení "managementu, takže z doktríny se stala zločinná ideologie**
- **z významných pozic byli "vytěsnáni" osoby nesdílející bezzásahovost (pokud nekolaborovali), požadující tradiční předběžnou opatrnost a uplatnění světově vědeckého ekosystémového asistenčního managementu (spolupráce s přírodou)**
- **došlo ke katastrofické disturbanci lesů nejen na Šumavě, ale následně z chráněné šumavské množárny i dalších hlavních ploch lesů Česka v převládajícím jz. směru větrů**
- **následně se nejen Šumava, ale i Česká kotlina vysušuje a aridizuje za podpory vzrůstajících stresových faktorů klimatických změn**
- **přestože z hlediska ekologické stability čím jsou rozsáhlejší a rychlejší změny biotopů, tím více dochází k fatálnímu rozvrácení ekologické stability a doprovodným biliardovým škodám, návrh nové zonace NPŠ požaduje právě tyto rozsáhlé a rychlé změny**
- **v současnosti hlavní aktivista bezzásahové výroby "divočiny" J. Bláha z Hnutí Duha zásadně změnil formální postoj a stal se propagandistou údajně "spoluvědeckého" postoje " Zachraňme lesy"**
- **budoucnost jistě zhodnotí násilnou rozsáhlou a rychlou "transformaci" kulturní Šumavy na "divočinu" .**